

JOSÉ VRIENS

Onschuldig verlangen

ABCOUDE

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK

Er viel een druilerige motregen, alsof zelfs de hemel treurde om het verlies van Kees ter Burg. Lisa en Daan ondersteunden hun moeder die als in trance met hen mee liep. Zij liet zich meevoeren naar de voorste bank en ging zitten, aan een zakdoekje in haar hand plukkend. De afgelopen paar dagen waren min of meer als in een roes aan haar voorbijgegaan. Daan en Lisa hadden de beslissingen genomen die nu eenmaal bij een sterfgeval op een gezin afkwamen. Zelf was hun moeder tot niet veel meer dan er zijn, in staat geweest, alsof het overlijden van haar man haar compleet lam had geslagen.

De woorden van de dominee gingen langs Lisa heen. Ze kon aan niets anders denken dan aan haar vader. Aan de laatste minuten dat haar vader in leven was geweest. Aan die minuten dat hij in doodsnood in de keuken op de grond had gelegen. Het ene moment had ze nog vrolijk met haar vader zitten praten

over haar werk. Het volgende moment had hij naar zijn borst gegrepen en was hij van de stoel op de grond gegleden. En zij had niets gedaan om hem te helpen. Niet omdat ze het niet zou kunnen. Nee, ze was verward geweest van angst. Niet in staat de handelingen te verrichten die ze maar al te goed kende van haar werk als bejaardenverzorgster. Ze had haar eigen vader niet kunnen helpen. Dat was zijn dood geworden. Nog hoorde ze de woorden van de ambulancebroeders in haar hoofd nadreunen: 'Waarom leert niet iedereen reanimeren op school? Dan had deze man vast nog geleefd. Zo jammer, zo jong nog.'

Terwijl zij juist wel wist hoe ze moest reanimeren. Dat had ze geleerd bij haar opleiding. Toch had ze dat niet in de praktijk kunnen brengen op een moment dat het noodzakelijk was. Het was haar schuld dat ze vandaag haar vader gingen begraven, dat haar moeder als een ontroostbare, ontredderde vrouw, bij wie de bodem onder haar voeten weg was geslagen, naast haar zat. Deze schuld moest ze de rest van haar leven met zich meedragen. Geen predikant die die schuld bij haar weg kon nemen met woorden van vergeving. Dat haar vader dood was, was haar schuld en

die van haar alleen. Dit geheim borg ze diep in zichzelf weg, wetend hoeveel verdriet het haar moeder zou doen als ze de ware toedracht van de dood van haar man zou kennen.

Later, na de koffietafel met familie en vrienden, reden ze stilzwijgend naar huis. Miranda had niet gewild dat iemand van de familie meeging. Ze had immers haar kinderen die bij haar waren.

Lisa ging naar de keuken en zorgde voor het eten terwijl Daan met hun moeder praatte over de mensen die in de kerk hadden gezeten. Er was veel belangstelling geweest, dat had moeder vast goed gedaan, meende Daan.

‘Ach ja, zo gaat dat bij jongere mensen,’ verzuchtte Miranda. ‘Je vader stond nog vol in het leven. Niemand had kunnen vermoeden dat hij zo jong heen zou gaan en zo plotseling. Hij zal door velen gemist worden, dat is zeker.’

Een stille traan viel in het waswater van de aardappels. Lisa veegde met de rug van haar hand over haar natte wang en liet schoon water in de pan lopen. Het was te veel zag ze nu pas. Papa at niet meer mee. Nooit meer. Voortaan waren ze met hun drieën en door de week met zijn tweeën. Daan ging morgen im-

mers weer terug naar zijn studentenflat. Mama en zij zouden alleen achterblijven. Een halfuurtje later was het eten klaar. Ze dekte de tafel met drie borden. Daan deed haar werk alle eer aan en begon met smaak te eten. Lisa schoof het eten wat heen en weer op haar bord. Ze had geen honger. Hoe kon ze honger hebben nu haar vader er nooit meer zou zijn? Eten op dit moment leek zo banaal. Vandaag hadden ze hun vader begraven. Dat afscheid was zo definitief. Hij zou nooit meer bij hen zijn. Nooit meer zou ze zijn warme, zware stem horen als ze discussieerden over onderwerpen die hun beiden interesseerden.

Daan deed zijn best om een gesprek gaande te houden, wat erop neerkwam dat hun moeder af en toe knikte, of antwoordde met ja of nee. Het werd niet echt een levendig gesprek. Morgen ging hij weer terug naar zijn eigen flatje op de campus in Enschede. Dan werd het helemaal stil aan tafel. Waar moesten mama en zij over praten? Over hoe leeg haar dag was geweest? Lisa zag er nu al tegen op.

Morgen zou ze zelf weer naar het bejaardentehuis De Morgenster gaan waar ze werkte. En mama? Die bleef thuis, zoals ze altijd

had gedaan. Ze deed wel vrijwilligerswerk voor de kerk. Daar zou ze vast ook steun vinden bij haar vriendinnen, dat wist Lisa zeker, maar toch was het anders dan normaal. Het zou nooit meer normaal worden.

Ze schoof het nog bijna volle bord van zich af, stond op en begon de tafel af te ruimen. Daan hielp haar mee. Mama ging in de fauteuil van papa bij het raam zitten en staarde wat naar buiten.

‘Zal ik morgen thuisblijven?’ vroeg Daan op fluisterton in de keuken.

‘Nee, ga maar gewoon naar je flat. Coby van der Krocht komt mam morgenvroeg halen om naar de kerk te gaan. De boeken voor de bazaar moeten uitgezocht worden. Ik heb afgesproken met Coby dat mam op tijd klaar zal staan,’ antwoordde Lisa.

‘Moet jij niet werken dan?’

‘Dat wel, maar ik mag wat later beginnen. Ons afdelingshoofd doet niet zo moeilijk als je zelf ook altijd klaarstaat voor een ander.’

‘Je weet het zeker?’

‘Ja, joh, ga nou maar terug naar Enschede. Mama en ik redden ons wel. Je kunt wel langer blijven, maar het is beter dat alles weer zo snel mogelijk normaal wordt. Ik houd haar

wel wat extra in de gaten.’ Lisa begon de vaatwasser in te ruimen en even later klonk het monotone gezoem van het apparaat. In de deuropening van de woonkamer bleef ze naar haar moeder staan kijken. Arme mam, vierenvijftig was ze en nu al weduwe. En dat terwijl ze nog zoveel plannen had gemaakt om samen met papa te gaan doen. ‘Lust je koffie, mam?’ vroeg ze.

Miranda keek op naar haar dochter en glimlachte zwakjes. ‘Lekker. Is Daan nog thuis?’

‘Ja, hij is zijn tas aan het inpakken.’

‘Gaaf hij morgen naar Enschede dan?’ Schrik stond op het gezicht van haar moeder af te lezen.

‘Hij heeft colleges, mama,’ begon Lisa.

‘Ik wil niet dat hij nu al weggaat.’ Paniek klonk door in haar stem.

‘Mama, Daan kan toch zo lang niet thuis blijven. Dan raakt hij te ver achter met zijn studie.’

‘Hij moet thuisblijven,’ riep Miranda. ‘Hij is de hele week al thuis...’

‘Hij MOET thuisblijven!’ schreeuwde Miranda nu.

Daan kwam op het geschreeuw afgerend.

‘Wat is er aan de hand? Mam, waarom schreeuw je zo?’ Hij knielde naast zijn moeder neer en pakte haar handen.

‘Je mag niet weggaan. Je mag me hier niet alleen laten. Als jij weg bent is papa helemaal weg,’ jammerde Miranda. Tranen liepen over haar wangen. Ze legde haar hoofd op de schouder van haar zoon en snikte hartverscheurend.

Lisa sloeg haar hand voor haar mond. Wat zei mama nu toch voor rare dingen? Zij was er toch ook nog? Tranen sprongen in haar ogen. Natuurlijk miste ze papa, dat kon ook niet anders. Het was ook nog maar zo kort geleden dat papa hier in de kamer bij haar had gezeten. Vandaag hadden ze hem begraven. Het verdriet was nog te vers.

Daan troostte zijn moeder en bleef haar vasthouden en haar rug en haren strelen tot ze wat gekalmeerd was.

‘Lisa is toch bij je, mam? Ik moet terug naar de universiteit. Ik kan niet te lang weg blijven,’ probeerde Daan. ‘Lisa blijft hier.’

‘Je mag niet weggaan. Zonder jou ben ik papa helemaal kwijt,’ snikte Miranda. Ze verborg haar gezicht in haar handen.

Daan keek zijn zus over het hoofd van zijn

moeder aan en haalde vragend zijn schouders op. 'Wat is er aan de hand?' vormde zijn mond geluidloos.

Lisa schudde niet-begrijpend haar hoofd. Ze drukte een vuist tegen haar mond om het trillen ervan te stoppen. Was haar moeder gek geworden van verdriet? Misschien had ze een shock. Was dit het gevolg van alle emoties van de laatste dagen? Daan leek op hun vader, dat zei iedereen en dat zag ze zelf ook wel. Zij leek op niemand van het gezin. Kwam het daardoor dat ze hem niet wilde laten gaan?

'Ik moet naar school, mam,' begon Daan weer. 'Ik kan niet langer wegblijven. Over een paar dagen is het weer weekend en ben ik weer thuis. Drie dagen, dat red je toch wel?'

'Ik wil niet dat je gaat. Je moet bij me blijven,' huilde Miranda. 'Ik bel de dokter,' zei Lisa geluidloos tegen haar broer.

Daan knikte.

Een halfuurtje later stond dokter Jochems, hun huisarts, op de stoep. De gemoedelijke, lange grijze man was een leeftijdsgenoot van haar vader en kende ze al haar hele leven.

'Lisa, praat me even bij. Wat is er precies met je moeder aan de hand?' wilde Jochems weten voordat hij doorliep naar de huiskamer.

‘Ze wil niet dat Daan naar de universiteit teruggaat. Ze raakte helemaal overstuur toen hij dat zei. Daan kan echt niet langer thuisblijven, dokter. Hij moet terug naar school,’ vertelde Lisa op zachte toon.

‘Dat begrijp ik,’ knikte Jochems. ‘Ik zal met haar praten. Jij bent wel thuis?’

‘Ja, als het per se nodig is kan ik nog wel wat extra dagen vrij nemen.’

‘Als dat zou kunnen is dat heel erg mooi, maar daar streven we niet naar. Je moeder heeft een flinke klap gehad met het overlijden van je vader. De afgelopen dagen zijn jullie constant bij haar geweest. Het kan best zijn dat ze bang is Daan ook kwijt te raken als hij weggaat. Een niet-reële angst weliswaar, maar daarom niet minder aanwezig,’ legde Jochems uit.

Nee, dacht Lisa, dat is het niet. Daar is ze niet bang voor. “Als jij weggaat ben ik papa helemaal kwijt”, dat had mama gezegd. Alsof ze met het weggaan van Daan haar man nog een stukje meer zou verliezen. Zij bleef toch hier, haar dochter? Al leek ze dan wel niet op papa, ze was net zo goed een kind van hem. Dokter Jochems ging naar de woonkamer en praatte op zachte toon met Miranda.